

Šaraj malo, brate

Tea Škokić

U rujnu 2015, tijekom masovnog kretanja izbjeglica koji su iz Srbije nastojali ući u Hrvatsku i dalje, u druge zapadne zemlje Europske unije, Hrvatska je nakratko zatvorila granični prijelaz Bajakovo za transportna vozila, čime su nastale velike gužve na pograničnom području Hrvatske i Srbije.

Hrvatska vlada je privremeno zatvaranje graničnog prijelaza smatrala upozorenjem Srbiji zbog, smatrali su, isključivog usmjeravanja izbjeglica na prolaz kroz Hrvatsku, dok, kako je to objasnio tadašnji ministar unutrašnjih poslova Republike Hrvatske i čelnik Stožera za koordinaciju aktivnosti povodom dolaska migranata u Republiku Hrvatsku Ranko Ostojić, srpsko-mađarsku granicu ne prelazi niti jedan migrant te se radi o "organiziranoj akciji prevoženja izbjeglica direktno prema Hrvatskoj". Srpski premijer Aleksandar Vučić zbog toga je odmah najavio izvanrednu sjednicu vlade Srbije te je dao vremenski rok do kojeg Hrvatska mora otvoriti granicu, inače će Srbija uvesti kontramjere "koje će više pogoditi Hrvatsku od nas". Na Vučićevu izjavu reagirao je tadašnji predsjednik vlade Republike Hrvatske Zoran Milanović, izjavivši da je privremeno zatvaranje graničnog prijelaza Bajakovo za transportna vozila jasna poruka Srbiji da mora slati izbjeglice i u druge zemlje.

Srbiju ne prozivam, ali mogu im poručiti da malo snize ton i – što bi se reklo u onom vicu – šaraj malo, brate! Dakle, šalji to malo gore i u Mađarsku i Rumunjsku, šalji u Hrvatsku. Mi ćemo malo na sve strane pa ćemo sutra u Bruxellesu – ali tamo neće biti Vučića i ekipe - razgovarati o tome kako da stvar riješimo na izvoru, a to su Turska i Grčka, a to je važno. Ja normalno i konstruktivno, u civiliziranom tonu, razgovaram s onima kojima je najteže, a to su Austrija i Njemačka, te Slovenija kojoj je nešto lakše. A tko je najglasniji? Oni koji su običan koridor (...) Pa nismo budale, vidimo što rade. Vidimo što rade i u kakvom su dogovoru s Budimpeštom. Dajte malo olabavite dečki, sve ćemo riješiti. Hrvatska može primati tisuće ljudi i primat će ih kao koridor. Organizirani smo, na užas naših političkih protivnika kojima je grozno što se sve nije raspalo. Ali, moraju to malo slati i na druge strane. Jer mi ne možemo i nećemo primati 20.000 ljudi u dva dana (Al Jazeera Balkans 2015).

Tih par dana koliko je granični prijelaz bio zatvoren trajao je i verbalni sukob premijera obaju zemalja, a u koji su bili uključeni i pojedini ministri te ih je pratila većina medija. Iako su se mnogi osvrnuli na Milanovićevo "šaraj malo, brate" tek su pojedini hrvatski i srpski portali, a koji i sami teže takvom diskursu, u tome prepoznali rasistički vic jer je izbjeglice nazvao „to“ te jer se, kako su smatrali, referirao na vic u kojem se omalovažavaju crnci. Osim toga, pojavile su se i parodije u kojima se provlačila sintagma šaraj malo, brate, ali se u njima naglašavala besmislenost rasprave te su se ismijavali karakteri obaju premijera.

4. 5. 2022.